

Når produksjonen av *brenntorv* har gått så sterkt tilbake, hvordan stiller det seg da med en annen viktig form for norskprodusert *fast brensel*, nemlig *ved*? Landbruksdepartementets skogdirektorat, som innhenter rapporter om hogsten av *brenneved for salg* i alle landets fylker unntatt Finnmark, oppgir at det pr. 15. august i år var produsert 173 938 favner mot 180 172 favner til samme dato i fjor. Disse oppgavene avgis av herredsskogmestrene og gjelder hogsten både i private og offentlige skoger. Her er det altså en nedgang på 6 234 favner fra i fjor til i år. I brennverdi tilsvarer 1964-års produksjon av torv ca. 115 000 favner skogsved, og sammenlignet med kull, til ca. 34 340 kulltonn i brennverdi.

Pengeverdien av den produserte torv er likevel ikke ubetydelig. Sammenliknet med skogsved — ca. kr. 115.— pr. favn, blir verdien rundt regnet ca. 13 millioner kroner, heri ikke medregnet fraktomkostninger. Dette teller ikke så meget i Nasjonalbudsjettet riktignok, men uten betydning er denne produksjon allikevel ikke.

Oslo, den 17. november 1964.

Aa. L.

PLASTRØRENE TIL GRØFTER FORBEDRES

Plastrør til lukkede grøfter er blitt nokså vanlig og brukes relativt mer hos oss enn i nabolandene. I sidegrøftene brukes rør med 40 mm diameter og i samlegroftene brukes gjerne 63 og 75 mm.

Dosent *Erling Harildstad* ved Institutt for kulturteknikk, er formann i en nordisk komité innen NJF hvor det spesielt arbeides med standardisering av dimensjoner, perforering og skjøting av plastrør. Vi vil i første omgang søke å få en del normer som bl. a. går ut på å heve minstediameteren for plastrør i sidegrøfter til f. eks. 50 mm, sier Harildstad til LOT. Faren for gjenslamming er større i de minste rørdimensjonene, og Harildstad regner med at de nye bestemmelsene vil bli gjort gjeldende om ikke så lenge.

Prisene pr. meter 50 mm plastrør ligger noe over 2' teglrør, men plastrørene betyr mindre fraktutgifter og raskere legging, slik at når det hele sees under ett, blir ikke plasten noe dyrere. Nyere typer plastrør av polyetylen og PVC har omtrent lik trykkstyrke mot jordtrykk. Foreløpig har det vist seg at slagfastheten hos polyetylénrør har vært noe bedre enn i PVC-rør, dette gjelder særlig i kjølig vær.

Ved legging bør vi ellers være meget nøye med arbeidet, og for de bøyelige rør må vi særlig påse at spalteåpningene vender oppover. Det må *ikke* bli liggende løst materiale under rørene, som kan forstyrre fallet, og selvsagt må det være jevn botn i grøfta.

Dekkmateriale over rørene bør vi ha, sier Harildstad, og det viser seg at sagflis er brukbar under alle forhold, selv i den jord som har lett for å slamme rørene igjen, slik som mjæle og kvabb. Sagflis er lett, renslig og praktisk å arbeide med, men det er jo ikke alle steder at sagflis kan skaffes til passende pris. Det blir ellers forsøkt bl. a. med glassvatt, såkalt laftevatt, den er fullt brukbar i leirjord, og langt bedre enn papir, som ikke er å anbefale. Laftevatt i 10 centimeter brede strimler, ser ut til å være i smaleste laget, slik at det nå prøves med noe bredere striper av denne.

Ved gjenfylling av grøftene er det en selvsagt ting at det må vises forsiktighet så det ikke triller sten og tyngre ting rett ned på ledningene. Harildstad kan ellers fortelle at kvaliteten av rørene er blitt atskillig bedre og de norske plastrør står i kvalitet fullt på høyde med det som importeres.

VERDENSMESTERSKAP I TRAKTORPLØYING 1964

Det 12. verdensmesterskap i traktorpløyning ble i år arrangert i Østerrike i dagene 25. og 26. september. Pløyinga foregikk på de fruktbare slettene på Marchfeld øst for Wien. Bortsett fra at jorda var tørr og hard, var det meget gode — og like — forhold for alle. Deltakelsen var i år større enn noen gang tidligere, i alt 40 deltakere fra 21 land stilte til start. Det var en meget skarp konkurranse, og det utførte arbeid lå gjennomgående på et meget høyt nivå. De norske deltakerne, *Per Dobloug* fra Hedmark og *J. Kvalbein* fra Rogaland, leverte en jevn god innsats begge dager, og det viste seg og holde til henholdsvis 11. og 16. plass i sammendraget. Lagleder for de norske deltakerne var denne gang amanuensis *Arnor Njøs*, Institutt for jordkultur, Vollebekk. Konsulent *Einar Wold*, Det norske myrselskap, var innkalt til stevnet som medlem av styret for organisasjonen som arrangerer disse verdensmesterskapene.

En meget viktig del av arbeidet for nordmennene som var til stede ved årets stevne, var å samle inntrykk og diskutere arrangementsopplegg i og med at det er Norge som skal arrangere dette verdensmesterskapet i 1965. Arbeidet med forberedelsene har allerede pågått i mer enn ett år, og stevneplassen blir *Sørumgårdene*, Steinsfjordingen på Ringerike. Konkurransedagene vil bli åkerpløyning fredag 8. oktober og vollpløyning lørdag 9. oktober.

Konsulent Wold er medlem av arbeidsutvalget for arrangementet, som bindeledd mellom verdensorganisasjonen og de nasjonale arrangører.